

2. Зусева В. Б. Проблема самоідентифікації героя в метаромане («Орландо» В. Вулф і «Орланда» Ж. Арпман) [Текст] / В. Б. Зусева // Новий філологічний вестник. – 2008. – Т. 7. – № 2. – С. 146–153.
3. Зусева В. Б. «Фальшивомонетчики» А. Жида : роман автора і роман героя [Електронний ресурс] / В. Б. Зусева // Новий філологічний вестник. – 2006. – № 1. – Режим доступу: http://ifl.rsu.ru/vestnik_2006_1_15.html
4. Зусева В. Б. Інваріантна структура і типологія метаромана [Текст] / В. Б. Зусева // Вестник РГГУ. – 2007. – № 7. – С. 35–44. (Літературознавство. Фольклористика).
5. Липовецький М. Н. Російський постмодернізм. Очерки історическої поезитики [Текст] / М. Н. Липовецький. – Екатеринбург : Изд-во Урал. гос. пед. ин-та, 1997. – 317 с.
6. Рязанов Э. Предсказание : [повесть] / Э. Рязанов. – Х. : МП «Жизнь и компьютер», 1991. – 160 с.
7. Руднев П. А. Опыт семантического анализа монометрической и полиметрической стиховых структур на метрическом уровне [Текст] / П. А. Руднев // Труды по русской и славянской филологии. – Вып. 21 : Литературоведение. – Тарту, 1973. – С. 297–311.
8. Рымарь Н. Т. Роман XX века [Текст] / Н. Т. Рымарь // Литературоведческие термины: Материалы к словарю. – Коломна : Коломенский пединститут, 1999. – Вып. 2. – С. 63–67.
9. Сегал Д. М. ЛИТЕРАТУРА как охранная грамота [Текст] / Д. М. Сегал. – М. : Водолей Publishers, 2006. – 976 с.
10. Bethea, D. M. Literature [Text] / D. M. Bethea // The Cambridge Companion to Modern Russian Culture. – Cambridge Univ. Press, 2002. – P. 161–204.
11. Lowencron, D. H. The Metanovel [Text] / D. H. Lowencron. // College English. – Vol. 38. – No. 4, Dec., 1976. – P. 343.

І. Ю. Стрельникова,

старший викладач Одеського інституту фінансів УДУФМТ

О. І. Ярмолович,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов професійного спілкування

факультету лінгвістики та перекладу,

Міжнародний гуманітарний університет

МІСЦЕ КРАЇНОЗНАВСТВА В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Актуальність проблеми обумовлена тим, що сучасні тенденції розвитку нашої держави та інтеграція до світового простору вимагають від системи вищої освіти постійного оновлення та модернізації з метою досягнення найвищої якості підготовки фахівців у всіх галузях, серед яких важливе місце мають займати майбутні педагоги та викладачі як висококваліфіковані та всебічно освічені спеціалісти, покликані забезпечити у своїй подальшій професійній діяльності реалізацію «Національної доктрини розвитку освіти України у ХХІ столітті». Водночас перехід до ринкових відносин, постійне зростання темпів економічної взаємодії з численними закордонними партнерами передбачають, що вищі навчальні заклади повинні забезпечити країну належно підготовленими фахівцями в економічній галузі.

Існуюча джерельна база з проблеми формування іншомовної комунікативної компетенції у студентів економічного фаху дала нам можливість окреслити модель ефективної методичної системи розвитку комунікативної компетенції студентів. Проаналізовані праці Н. Р. Барабанова, Н. Є. Шиліна, С. В. Козак, Н. М. Перевознюк, Л. Г. Таланової визначають важливість міждисциплінарного підходу до відбору й організації навчального матеріалу за низкою дисциплін. В своїй праці С. В. Козак особливу увагу рекомендує приділяти особистій роботі викладача, тобто плануванню, проведенню занять відповідно до фахової і дисциплінарної підготовленості групи, а також до психологічного її настрою. Н. Р. Барабанова вказує

на те, що формування іншомовної компетенції передбачає використання найбільш частотної лексики, граматичних конструкцій, які втілюють в себе об'єкти мовної комунікації [1, с. 276].

Мета даної статті полягає в розкритті методів вирішення проблеми, що перешкоджають викладачам іноземних мов ефективно проводити навчання зі студентами економічних спеціальностей, а також виявлення ефективності використання країнознавчих текстів, як засобу, що сприяє інтеграції студентів в навчальний простір.

В. Л. Ординський, проаналізувавши проходження навчального процесу в ведучих країнах світу, дійшов висновку, який є логічним, що навчання, тобто освітні системи не можливі без змін – реформування. Сучасний процес реформування освітніх систем в розвинених країнах засвідчує, що всі вони зумовлені необхідністю формулювати нову парадигму освіти, спрямовану насамперед, на розвиток духовної та творчої сутності людини [7, с. 28]. Праця викладача, тобто активного учасника процесу освіти – навчання, не можлива без методичних матеріалів, які мають змінюватись, усучаснюватись, всебічно інтегрувати в фахові починання студентів. Вважаємо, що не потрібно ставити питання про те, що є найактивнішим матеріалом для формування професійного іншомовного мовлення. Так, це країнознавчі матеріали, які завжди відповідають потребам викладачів потребам викладачів іноземної мови, особливо з позицій професійної підготовки.

Вивчення країнознавства є важливою частиною формування світогляду майбутніх фахівців економічних спеціальностей у сучасних умовах зближення країн та глобалізації у світі. Знайомство з країною, мову якої студенти вивчають, культурою та традиціями цієї країни сприяє більш детальному розумінню іноземної мови та ділового спілкування з закордонними партнерами. Таке широкопланове «занурювання» в мову допомагає кожному фахівцю не тільки при підготовці до прийняття рішення, але і при міжособистісній комунікації. Фахівець з багатосторонньою мовленнєвою підготовкою наділений здібностями до передбачення результатів ділової зустрічі, що важливе для успішного розвитку професійної діяльності майбутніх фахівців з економіки.

Знайомлячись з темами країнознавства, студенти економічного професійного спрямування усвідомлюють важливість вивчення та розуміння інших культур та традицій, зацікавлено сприймають розгляд тем з особливостей країн, їх географії, культури, традицій, економічної ситуації, етикету ділового спілкування. Вивчення тем подорожі до іноземної країни, першої ділової зустрічі, знайомства, спілкування в різних ситуаціях: на ланчі, в готелі, в конторі, т. д., а також телефонування за різними темами, в різних ситуаціях підготовлює студентів економічного фаху до праці в рідній країні і за кордоном. Майбутні професійні візити сприяють та вимагають від студентів розвивати навички пошуку різноманітної інформації про географічні особливості країни, її історію, культуру, традиції, релігію або економічну ситуацію ще навчаючись в вузі.

Опрацьовуючи країнознавчі теми, наприклад: «Великобританію», «Лондон» або «Україну», студенти виконують лексико-граматичні завдання на активізацію та засвоєння нової лексики.

Так, при обговоренні тексту «Лондон» розуміння тексту перевіряється за допомогою речень, на які даються відповіді true/false, наприклад:

1. London has been a capital for nearly a hundred years.
2. Different areas of London seem like different cities.
3. At first London was a big Roman town of the north bank of the Thames.
4. Mostly working people live in the East End.
5. St. Paul's Cathedral is situated in Westminster.
6. The seat of the British government is the Houses of Parliament.

Для активізації та засвоєння нової лексики за темою «Лондон» необхідно доповнити речення:

1. At first London was ...
2. London is divided into several parts:
3. ... the district where most offices and banks are concentrated.
4. Streets are always full of
5. At night the West End stays
6. ... the seat of the British government.
7. Big Ben strikes

Для кращого запам'ятовування нових слів студентам пропонується скласти речення з активною лексикою заняття, наприклад:

- 1) *suburbs* – London with *suburbs* has population of about 11 million people;
- 2) *ancient* – The most famous *ancient* buildings are the Tower of London, Westminster Abbey and Buckingham Palace;
- 3) *alive* – The West End stays *alive* as Londoners come there to enjoy themselves.

При вивченні країнознавства студенти повторюють граматичні теми, вибираючи правильну форму дієслів: British food is the worst in the world. But it *improved* / **has improved** a lot in recent years. Britons *found* / **have found** a new interest in food. If you *read* / **will read** British newspapers, you will see recipes and restaurant reviews. New restaurants *is* / **are** being advertised everywhere. Cooking programmes *schedule* / **are scheduled** on TV every night and kitchens *became* / **have become** bigger and better.

Для розвитку монологічного мовлення за темами країнознавства студенти готують розповідь за темою («Великобританія», «Лондон» або «Україна»), виконуючи роль гіда по країні або місту.

Особлива увага приділяється різноманітності культури поведінки та етикету в різних країнах Європи Америки, інших континентах. Так, етикет поведінки при першій діловій зустрічі вимагає знання культури одягу, лексики привітання, знайомства та вміння вести бесіду (*small talk*) на теми подорожі, сім'ї, погоди, свят або бізнесу, за якими студенти складають діалог, відповідаючи на запитання: *How was the flight?*, *Did you enjoy your trip?*, *What was the weather like?* Знання країнознавства, культури поведінки та етикету ділового спілкування впливають на ділові переговори, які можуть бути успішно продовжені або припинені із-за поганих манер партнерів або незнань етикету. Всі ці знання виховують та підвищують культурний рівень студентів, дають їм впевненість в готовності до спілкування з іноземними партнерами.

Вивчення країнознавства для майбутніх фахівців з економіки сприяє зростанню свідомості студентів, формує та підвищує їх інтелектуальний рівень, культуру, значно розширює світогляд та надає можливість впевненого спілкування з закордонними партнерами. Все це особливо актуально для майбутніх економістів у зв'язку із сучасними інтеграційними процесами у світі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барабанова Н. Р. Междисциплинарная координация в формировании коммуникативно-речевой компетенции студентов / Н. Р. Барабанова // Актуальные проблемы теории коммуникации : [сборник научных трудов]. – СПб. : Изд-во СПбГПУ, Одесса, 2004. – С. 271–280.
2. Acklam R., Crace A. Total English. Pre-Intermediate / R. Acklam, A. Crace. – Longman, 2006. – 70 p.
3. Harris M., Mower D. Opportunities Intermediate / M. Harris, D. Mower. – Longman, 2003. – 98 p.
4. Polupan V. L., Polupan A. P., Makhova V. V. English-speaking countries: A cultural reader / V. L. Polupan, A. P. Polupan, V. V. Makhova. – Kharkov, 2000.
5. Ординський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. Л. Ординський. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
6. Тучіна Н. В., Меркулова Т. К., Кузьміна В. С. Read and speak English. – Київ, 2005.

І. В. Ступак,

доктор філологічних наук, професор,
декан факультету лінгвістики та перекладу,
Міжнародний гуманітарний університет

КРИТЕРІЙ ВИЗНАЧЕННЯ НАПРЯМУ МОТИВАЦІЇ ПОХІДНИХ КАУЗАТИВНИХ ДІЄСЛІВ

У роботі під похідними розуміються такі дієслова, структура і значення яких виводяться на основі поєднання значень морфем у складі даного слова, тобто похідні слова є обов'язковими складниками похідного і визначають його дериваційну структуру. Виходячи із наведеного тлумачення похідного, в основу якого покладено формально-семантичний критерій, у роботі терміни «твірне слово» і «мотивуюча основа», «утворені» і «мотивовані» використовуються як синоніми.

Як було зазначено, твірна основа виступає матеріальною базою похідного слова [6, с. 39], тобто, по-перше, твірне слово ближче за значенням до похідного, наприклад, значення відприкметникового дієслова *befreien* 'frei machen' (DUW: 219) 'робити вільним, визволяти' виводиться зі значення мотиваційного прикметника *frei* 'вільний'; відповідно значення відіменникового дієслова *zavodniti* (СУМ: 381) 'наповнювати водою що-небудь' виводиться із значення твірної іменника *voda*. Між твірним і похідним словами встановлюються відношення похідності або вмотивованості. По-друге, похідне слово відрізняється від твірної складнішою формальною структурою, воно включає в себе твірну основу і словотворчий засіб, пор.: *be+frei-en*, *za+vod+н+и-ти*. У цьому зв'язку І. С. Улуханов підкреслює, що тлумачення похідного, до складу якого не входить твірне слово, не може бути визнано адекватним [12, с. 245].

Більшість похідних перебувають у прозорих мотиваційних стосунках з твірними (*befreien* ← *frei*, *zavodniti* ← *voda*). Проте у процесі дослідження словотвірної структури похідних певні труднощі становить питання: віднести утворення типу *befestigen* 'зміцнювати', *entleeren* 'спустошувати' до тих, що творенні від відповідних твірних прикметників *fest* 'твердий', *leer* 'пустий' або від дієслів *festigen* 'зміцнювати', *leeren* 'спустошувати'.

У лінгвістичній літературі є різні спроби щодо рішення цього питання. Так, такі дієслівні утворення відносять до дієслів з подвійним направленням похідності – ад'єктивним й вербальним [8, с. 128]. Вербальний напрям виявляється в їхньому словотворчому співвіднесенні з безафіксними відприкметниковими дієсловами, пор.: *festigen* → *befestigen* 'festigen, stärken' 'зміцнювати'; *leeren* → *ent-*